

Teologiska Nätverket i Pingst

HÄR ÄR MAN OCH KVINNA

Om jämlikhet och tjänst i Guds rike

Bakom skriftserien Trons liv står det Teologiska nätverket i Pingst. Det bildades 2002 för att bidra med teologisk kunskap och reflektion i pingströrelsen.

Åren 2006-2013 gav nätverket ut 14 skrifter i serien Trons hemlighet som behandlar grundläggande och aktuella frågor i den kristna tron. Skrifterna i serien Trons liv vill ge en enkel och praktisk vägledning för det andliga livets fördjupning. De försöker svara på frågan "vad säger Bibeln?", och stimulerar till rikare läsning av texterna.

Trons liv ges ut som e-publikation.

Utgåvor i skriftserien Trons liv

Bönen, 2018 (2016)

Omvändelse och frälsning, 2018 (2017)

Om någon syndar, 2018

Här är man och kvinna, 2018

HÄR ÄR MAN OCH KVINNA

Om jämlikhet och tjänst i Guds rike

Där inget annat anges är bibelcitaten hämtade
från Bibel 2000 © Svenska bibelsällskapet

© Pingst – fria församlingar i samverkan och författarna 2018
Grafisk form och omslag: Rickard Heldemyr Design AB
ISBN 978-91-983175-6-5

Teologiska nätverket i Pingst
Pingst – fria församlingar i samverkan
Box 15144, 16715 Bromma
Tel 08-6089600

– Nu har det gått tio dagar! Han sa åt oss att vänta i Jerusalem, men inte hur länge. När sker det han lovat? Och vad kommer egentligen att hända?

Maria från Magdala undrar och tänker, blir otålig ibland. Men hon tvekar inte. Varje dag finns hon där tillsammans med de andra lärjungarna, i salen på andra våningen. Själv var hon en av de första som mötte honom som uppstånden, faktiskt den allra första. Efter det där omtumlande mötet i trädgården, när han just hade uppstått, fick hon träffa honom många gånger. Hon lyssnade på hans undervisning om Guds rike. Hon hörde honom säga att de skulle vänta i Jerusalem på det som Fadern hade lovat, "det som ni har hört mig tala om". Det har hon tagit fasta på. Därför finns hon där varje dag med de andra. Ber och väntar, men undrar också. Hur länge dröjer det? Vad kommer att hända?

I det som kallas den övre salen är de samlade, de som har följt Jesus de senaste tre åren. Tillsammans med Maria från Magdala finns kvinnor och män, yngre och äldre. Maria, Jesu mor förstås, Simon Petrus och hans bror Andreas, Jakob och Johannes, Salome, Johanna, Filippos och många fler.¹ De delar samma längtan, de ber, sjunger lovsånger från Psaltaren, suckar och ropar. Kvinnorna har sin givna plats bland bedjarna. Ingen visar bort dem. Men ibland kan Maria ana en viss skepsis. Som när de först berättade om mötet med änglarna i trädgården, de som

¹Apostlagärningarna 1:13-14

sagt att Jesus var uppstånden. Männen trodde inte på dem, sa att det bara var prat. Maria kan inte visa bort misstanken att deras skepsis berodde på att det var kvinnor som förmedlade hälsningen.²

Plötsligt sker det. Dånnet från himlen, vinden som fyller hela huset, eldslågorna som syns ovanför deras huvuden. Och så de märkliga språken. Maria går ut på gatan, hör sig själv tala ett språk som hon inte känner igen. Men det märkligaste är reaktionen från människorna i staden. Närmast henne finns en liten grupp män. Av klädseln förstår hon att de är pilgrimer från Egypten, och av deras reaktion inser hon att språket hon talar är deras språk. De står först bara och gapar. Sen ser hon hur glada de blir och inser att de jublar och prisar Gud, fast hon inte kan förstå vad de säger.

Maria fylls av glädje. Tänk att det har hänt, det Jesus hade lovat. Tänk att Hjälparen som han talade så mycket om är hos dem, mitt ibland dem, ja till och med i dem. Tänk att hon får vara med om detta stora. Men mitt i glädjen finns ett stråk av oro. Kan hon göra så här? Kan hon som kvinna höja sin röst, tala som en profet, berätta om Guds stora gärningar?

Maria drar sig bort till tempelplatsen, allt fler människor samlas. Några är spydiga och försöker skämta bort det som hänt.

² Lukasevangeliet 24:8-11

– De har druckit sig fulla på halvjäst vin.

Då hör hon Petrus höja sin röst.

– Det som händer här är precis det som profeten Joel har förutsagt: "Det skall ske i de sista dagarna att jag utgjuter min Ande över alla människor. Era söner och döttrar skall profetera... ja över mina tjänare och tjänarinnor skall jag i de dagarna utgjuta min Ande, och de skall profetera."³ Söner och döttrar, tjänare och tjänarinnor. Nu inser Maria att en ny tid är inne. Nu förstår hon att hon inte behöver hålla tillbaka. Hon kan frimodigt tala Guds ord och förmedla ett profetiskt budskap. Anden har utgjutits över alla människor.

Pingstdagen är början på något nytt. Gud börjar förverkliga det han ursprungligen hade tänkt. Skaparen är på väg att återupprätta sin skapelse till det han hade avsett från början – också om kvinnans och mannens tjänst. De som tillsammans skulle utgöra Guds avbild och utföra Guds uppdrag på jorden.

Teologiska nätverket i Pingst ger i den här skriften sin syn på frågan om mäns och kvinnors tjänst i församlingen. Pingströrelsen har under sina drygt hundra år i vårt land kännetecknats av en stor respekt för bibelordet och av en vilja att vara trogen mot Skriften. Samtidigt har det funnits en öppenhet för att vår förståelse av bibelordet kan

³Apostlagärningarna 2:17-18

fördjupas, en försiktighet med att sätta likhetstecken mellan vår egen tradition och innebörden i Ordet. ”Men när han kommer, sanningens ande, skall han vägleda er med hela sanningen;”⁴ Pingstvännen kännetecknas alltså av en vilja att vara lyhörda för vad Anden gör och att förstå bibelordet utifrån Jesu exempel och utifrån vad Andens utgjutande innebär för församlingens liv och funktion. Med den utgångspunkten har vi velat undersöka vad Bibeln säger om kvinnor och män, deras ställning och tjänst i Guds rike. Vi försöker ge en helhetssyn på Bibelns undervisning, men också brottas med några av de bibeltexter som ansetts stå i vägen för att kvinnor kan tjäna i församlingen på samma villkor som män.

Från början

De första två kapitlen i Bibeln bildar en avgörande utgångspunkt för all biblisk teologi om människan. Här beskrivs Guds egen syn på kvinnan och mannen. Båda benämns ”människa”, hebreiskans ”*adam*”. Det allra mest grundläggande som sägs om människan är att hon är skapad till Guds avbild. Gud skapade människan till man och kvinna. Det är mannen och kvinnan som tillsammans utgör Guds avbild. Sexuell identitet är en del av skapelsen, även om det inte är en del av Skaparen. Gud är Gud och kan inte stängas in i en mänsklig könskategori. Både manligt och kvinnligt behövs för att återspegla hans väsen.

³ Apostlagärningarna 2:17-18

⁴ Johannesevangeliet 16:13

Mannen och kvinnan skapas alltså med samma grundläggande identitet och med lika värde. De får gemensamma uppgifter. De ska tillsammans vara frukt-samma och tillsammans ska de råda över jorden, det vill säga förvalta skapelsen. De blir också båda moraliskt ansvariga för sina handlingar, budet om kunskapens träd gäller båda. Båda tilltalas direkt av Skaparen och har alltså en egen relation till Gud. Mannen och kvinnan var också båda föremål för Guds välsignelse. Mellan människan och djuren finns en uttalad hierarki, men inte mellan mannen och kvinnan.

När skapelsen av kvinnan beskrivs i det andra kapitlet används två ord för att beskriva hennes funktion och ställning. Svenska Folkbibeln översätter Första Moseboken 2:18: "Herren Gud sade: 'Det är inte bra för mannen att vara ensam. Jag skall göra en medhjälpare åt honom, en som är hans like.'"

Hebreiskans ord för "medhjälpare" (*ezer*) har i Bibeln inte någon klang av underordning. Det används oftast om Gud själv.⁵ "En som är hans like" (*kenegdo*) kan också översättas "en som motsvarar honom", "en som står mitt emot" eller "en som är jämsides". Mannen och kvinnan blir partners som kompletterar varandra, med samma värde och med ett gemensamt uppdrag. Att kvinnan skapas från mannens revben innebär inte att kvinnan är underordnad mannen, lika lite som mannen är under-

⁵ Text Psaltaren 70:6

ordnad jorden han skapades av. Tvärtom är detta en bild på den jämlikhet som råder mellan könen – råmaterialet för kvinnans skapelse tas från mannens sida. Nakenheten i trädgården före syndafallet är en symbol för harmonin och tilliten i förhållandet mellan människorna och i förhållande till Skaparen.

Det har ibland hävdats att i mannens uppdrag att ge namn åt djuren ligger en särskild och överordnad ställning i skapelsen. Dock ser vi att texten om namngivningen i Första Mosebokens andra kapitel är inramad av mannens sökande efter en medhjälpare. Gud deklarerar att mannen är ensam, och mannen finner inte sin like bland djuren. Däremot när han möter kvinnan utbrister han: "Ben av mina ben och kött av mitt kött." Här har han hittat sin like! Här är någon som motsvarar honom. Uppdraget att förvalta skapelsen ges i det första kapitlet till människan, mannen och kvinnan tillsammans. Den tolkning som försöker hitta stöd för en hierarki i skapelseberättelsen överordnar berättelsen i kap 2 i förhållande till den i kap 1, istället för att bevara berättelsernas integritet.

Likasa menar man ibland att det är mannen som får budet att inte äta av kunskapens träd och att mannen därför har ett särskilt ansvar för vad som är rätt och orätt. Dock står inte detta uttalat i texten. Tvärtom så visar läsningen av skapelseberättelsen i kap 1 och 2 mannens och kvinnans jämbördighet och likvärdighet, både inför varandra och inför Gud. Även om det är mannen som först får budet så görs också kvinnan individuellt ansvarig för överträdelsen

i kap 3. Detta visar att kvinnan i lika grad som mannen är moraliskt ansvarig. Gud gör ingen skillnad.

Ingenstans i dessa kapitel finns några uttryck för hierarki, för över- och underordning, inte ens någon antydning till olika uppdrag eller roller. Det finns alltså fog för att säga att en rangordning mellan man och kvinna inte är ett uttryck för Guds ursprungliga skapelseordning, så som den formuleras i Bibelns första två kapitel.

En annan ordning

I det tredje kapitlet sker något nytt. Människan ignorerar Guds varningar, lyssnar på ormens ord och nöjer sig inte med sin ansvarsfulla ställning som Guds avbild och sitt stora uppdrag att förvalta jorden. Istället lockas människorna av ormens ord om möjligheten att bli ”som gudar” och äter av den enda förbjudna frukten. Därmed saboteras det som varit Guds ursprungliga avsikt. Människans relationer förstörs i alla riktningar. Hon gömmer sig för Herren Gud och blir utvisad från gemenskapen med sin Skapare i Edens trädgård. Själva marken hon trampar och skall bruka blir förbannad. Inte minst så förändras också relationen mellan mannen och kvinnan. Guds ord till kvinnan efter syndafallet lyder:

”Stor skall jag göra din möda
när du är havande,
med smärta skall du föda dina barn.
Din man skall du åtrå,
och han skall råda över dig.”⁶

Redan i mötet med Gud efter att mannen och kvinnan ätit av frukten från ”trädet som ger kunskap om gott och ont” märks denna förändrade relation. Istället för tillit och samarbete finns det nu beskyllningar och anklagelser. Ömsesidigheten och samarbetet byts ut mot hierarki. För första gången har de behov av att skyla sin nakenhet. Men den avgörande frågan är om uttalandet om att mannen skall ”råda över” kvinnan är en befallning från Gud? Redan det faktum att rådandet kommer efter syndafallet och inte finns i den ursprungliga ordningen talar emot att det är ett uttryck för Guds vilja. Verbet ”råda över”, i denna grammatiska form, översätts ofta som ett konstaterande eller en förutsägelse.⁷ Med hänsyn till den hebreiska grundtexten bör därför uttrycket ses inte som en befallning utan som ett konstaterande. Gud förutser att syndafallet för med sig att mannen kommer att missbruka kvinnans beroende av honom till att dominera över henne. Att förtrycka kvinnor är alltså ett symptom på mannens fallna natur.

⁶ Första Moseboken 3:16

⁷ Jämför t ex Ordspråksboken 17:2, Jesaja 19:4

⁸ Romarbrevet 5:17

Detta är bakgrunden och den bibliska förklaringen till den patriarkala ordning som råder i världen och som till stor del också får genomslag i de bibliska berättelserna. Den är inte ett uttryck för Guds ordning och vilja utan en följd av upproret mot Skaparen och av att världen domineras av en makt som är fientlig mot Gud och som tagit plats i skapelsen när människan vände sig från Gud.⁸

Gamla Testamentet

Det är därför inte så märkligt att den hierarkiska ordningen slår igenom i Gamla Testamentet. Bibeln är realistisk och beskriver verkligheten sådan den är. Frälsningshistorien är inte berättelsen om hur Gud i ett ögonblick driver igenom sin vilja. Istället går han in i det som råder och för historien mot ett bestämt mål, det Bibeln kallar Guds rike. Slaveri, våld och patriarkat är exempel på ordningar som först med tiden bekämpas i ljuset av en stigande uppenbarelse. En del av detta försvinner inte förrän Guds rike kommer i sin fulländning.

Men även om det vimlar av män i de bibliska berättelserna, så finns det också många kvinnor med avgörande insatser i frälsningshistorien. Bredvid patriarkerna Abraham, Isak och Jakob finns Sara, Rebecka, Lea och Rakel som påverkar utvecklingen av gudsfolket. Dessa är inga bifigurer utan färgstarka kvinnor som delvis dominerar sina män. Sara ordnar med en surrogatmamma till Abrahams barn.⁹ Rebecka är den som ser till att det blir

⁹Jämför t ex Ordspråksboken 17:2, Jesaja 19:4

Jakob, och inte Esau, som får sin fars välsignelse och som sedan blir den som för berättelsen framåt.¹⁰

De flesta regenterna under domartiden är män, men det finns ett undantag. Debora¹¹ hade under en period det högsta ämbetet i Israel. Med moderna begrepp var hon både en informell och formell ledare. Debora kallas både profet, domare och Israels moder. Hennes förtroende var så stort att Israels befälhavare vägrade att gå ut i strid mot fienderna om inte Debora följde med. Hennes ledarskap gjorde att Israel vann seger över ett fientligt grannfolk och för en tid fick fred i landet.

När lagboken¹² hittades i templet på kung Josias tid sökte prästerskapet upp profeten Hulda för att få anvisningar för hur man skulle handla. Detta blev starskottet för en av de större reformationerna under kungatiden. Samtida med Hulda fanns flera manliga profeter, som Sefanja och Jeremia. Att det var Hulda man sökte upp visar vilket förtroende hon hade bland de ledande i Israel. Hulda fick senare södra ingången och trapporna upp till templet uppkallade efter sig.

Många andra kvinnor hade stor betydelse i frälsningshistorien. Mirjam, Moses syster, var "lovsångsledare"¹³ med en tydlig liturgisk tjänst och i Mika sägs att hon,

¹⁰ Romarbrevet 5:17

¹¹ Romarbrevet 5:17

¹² Troligen det vi kallar Femte Moseboken

¹³ Andra Moseboken 15:20-21

tillsammans med Mose och Aron, var sänd av Gud att leda hans folk.¹⁴ Rachav hjälpte Israel att inta Jeriko. Rut blev anmoder till kung David och därmed också till Jesus. Drottning Ester räddade hela folket under fångenskapen i Babylonien/Persien med fara för sitt eget liv. De här exemplen, och det finns många fler, visar att det inte fanns något hinder eller förbud från Guds sida för kvinnor att ha ledande ställningar eller fungera som Guds språkrör även om män fortfarande utgjorde normen. Om Gud bara ville använda män hade han varit konsekvent och avstått från att använda Mirjam, Debora, Hulda och Ester med flera.

Den högt benådade

Den första huvudpersonen i evangelierna är Maria, tonårsflickan i Nasaret som får besök av en ängel. Det finns knappast någon människa i historien som har fått ett större ledaruppdrag eller en viktigare tjänst. Hon blir kallad att föda och uppfostra världens frälsare. Ängeln tilltalar henne med hälsningen ”Var hälsad, du högt benådade.”¹⁵ Elisabet, Johannes döparens mor, kallar henne ”min herres moder”.¹⁶ Under fyrahundratalet gav kyrkan henne till och med titeln ”gudaföderska”.¹⁷ Det största miraklet i världshistorien, inkarnationen, att Gud blir människa, sker i den unga jungfruns kropp. Förutom Jesus själv blir Maria för alla generationer kristna den

¹⁴ Mika 6:4

¹⁵ Lukasevangeliet 1:28

¹⁶ Lukasevangeliet 1:43

¹⁷ Titeln definierades vid konciliet i Efesos 431

största förebilden av alla. Maria blir ett exempel genom sin tillit och sin förtröstan på Gud, genom sin lydnad och sin villighet att offra allt för att tjäna honom, hon som inför detta oerhörda uppdrag svarade: "Jag är Herrens tjänarinna. Må det ske med mig som du har sagt."¹⁸ Det kostade henne också den största smärta. Hon fick bittert uppleva det som profeterades om henne: "ja, också genom din egen själ skall det gå ett svärd".¹⁹ Hennes liv, om någons, blir ett liv till Guds större ära.

Jesus och kvinnorna

Bibeln beskriver Jesus som den som fullt ut har visat vem Gud är. Han kallas "den osynlige Gudens avbild"²⁰ och den som "har förklarat"²¹ Gud för oss. Det är Gud själv vi möter i Jesus. Genom Jesus förstår vi hur Gud är och hur han vill att vi ska vara. Om vi vill veta hur Gud vill att män och kvinnor ska förhålla sig till varandra är Jesu sätt att bemöta kvinnor den allra bästa källan.

För att fullt ut förstå det radikala i Jesu sätt att möta kvinnor måste vi sätta in berättelserna i sin historiska kontext och jämföra med vad som var vanligt i den romerska och judiska miljön under det första århundradet. Det finns många positiva kvinnoskildringar i Gamla Testamentet och hos en del av rabbinerna. Men det fanns också en rad

¹⁸ Lukasevangeliet 1:38

¹⁹ Lukasevangeliet 2:35

²⁰ Kolosserbrevet 1:15

²¹ Johannesevangeliet 1:18

begränsningar för kvinnor på Jesu tid, liksom i romarriket som helhet. Kvinnor var inte förbjudna att studera lagen, rabbi Gamaliel undervisade sin egen dotter och mödrar kunde lära sina barn att läsa i hemmen, men de var oftast utestängda från den vanliga utbildningen. Eftersom kvinnans plats vid den här tiden var i hemmet och av rädsla för sexuella övertramp ansågs det i många sammanhang inte lämpligt att flickorna deltog i skolundervisningen. Berömd är bönen från palestinska Talmud, som färdigställdes under 400-talet, där en man bör tacka Gud att han blivit "född till man och inte till kvinna, hedning eller olärd/slav". Poängen i bönen är att dessa grupper inte behövde följa hela lagen. Att behöva göra det ansågs som ett privilegium. Kontrasten är påtaglig mot Paulus deklaration: "Alla är ni nämligen genom tron Guds söner, i Kristus Jesus. Är ni döpta in i Kristus har ni också iklätt er Kristus. Nu är ingen längre jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus."²²

På tempelområdet i Jerusalem var kvinnorna hänvisade till en särskild förgård. Männens förgård, som låg närmare själva templet, var inte stor, men det fanns ändå en åtskillnad. Uppdelningen i synagogan är däremot belagd först senare. Mannen kunde, enligt flera rabbiner, skilja sig lättvindigt från sin hustru, medan kvinnans rätt att bryta upp var strikt begränsad.

²² Galaterbrevet 3:26-28

Mot den bakgrunden blir Jesu sätt att bemöta kvinnorna han mötte häpnadsväckande och revolutionerande. Jesus samtalade offentligt och respektfullt med en kvinna vid Sykars brunn och gav henne några av de djupaste insikterna om Gud. Lärjungarnas förvåning över att Jesus samtalade med en kvinna speglar samtidens hållning.²³ När Maria i Betania sitter vid Jesu fötter är det ett uttryck för att hon är en lärjunge som får undervisning av sin rabbi. Jesus försvarade hennes rätt till detta när hon fick kritik.²⁴ Jesus drog sig inte undan kroppslig beröring av kvinnor. Samma Maria fick smörja hans fötter med en dyrbar olja.²⁵ En annan kvinna, som dessutom hade ett mycket tvivelaktigt rykte, fick uttrycka sin kärlek genom att kyssa hans fötter och torka dem med sitt utsläppta hår.²⁶ Jesus blev en sorts försvarsadvokat för en kvinna som stod åtalad för äktenskapsbrott och hans ord räddade förmodligen livet på henne.²⁷

Jesus drog sig inte heller för att använda kvinnor som exempel i sina liknelser²⁸ eller att framhålla kvinnor som förebilder.²⁹ Bland hans nära vänner fanns minst två kvinnor, Maria och Marta. Johannesevangeliet säger att han "var mycket fäst vid Marta och hennes syster och

²³ Johannesevangeliet 4

²⁴ Lukasevangeliet 10:38-42

²⁵ Johannesevangeliet 12:1-8

²⁶ Lukasevangeliet 7:36-50

²⁷ Johannesevangeliet 8:2-11

²⁸ Lukasevangeliet 15:8-10, 18:1-8

²⁹ Markusevangeliet 12:41-44, Matteusevangeliet 15:21-28

Lasaros”.³⁰ Grundtexten använder ordet ”älskade”³¹. Trots att en kvinnas vittnesmål inte hade någon juridisk giltighet under det första århundradet valde Jesus att låta kvinnor bli de första vittnena till hans uppståndelse.³²

Var inte lärjungarna män?

Men var inte lärjungarna uteslutande män? Är inte det ett tecken på att ledaruppdrag i Guds rike är förbehållet män? De tolv lärjungarna, som också kallades apostlar och som stod särskilt nära Jesus, var alla män. Men evangelierna beskriver tydligt att bland dem som följde honom, vandrade från stad till stad och lyssnade till hans undervisning under tre år, fanns också en rad kvinnor. Några av dem namnges i Lukasevangeliet: ”Därefter vandrade han från stad till stad och från by till by och förkunnade budskapet om Guds rike. Med honom följde de tolv och några kvinnor som hade blivit botade från onda andar och från sjukdomar: Maria, hon från Magdala, som sju demoner hade farit ut ur, Johanna, hustru till Herodes förvaltare Kusas, Susanna och många andra, som alla hjälpte dem med sina tillgångar.”³³

Det var säkert ovanligt att kvinnor lämnade sina hem för att följa i en rabbins fotspår. Men runt Jesus skedde det! Var Jesus den förste judiske rabbinen som hade kvinnliga

³⁰ Johannesevangeliet 11:5

³¹ Det grekiska verbet är agapao

³² Lukasevangeliet 24:1-12, Johannesevangeliet 20:1-18

³³ Lukasevangeliet 8:1-3

lärjungar? Dessa kvinnliga lärjungar visade sig modigare än de flesta av apostlarna. Det var några av dessa som stannade kvar vid Jesu kors, när de flesta männen flydde för sina liv. Det var kvinnorna som tog reda på var graven fanns där Jesu kropp blev lagd och som förberedde för att ge hans kropp den vanliga behandlingen med välluktande kryddor och oljor. Det var samma kvinnliga lärjungar som dagen efter sabbaten vågade sig fram till gravplatsen. Därför blev de också de första vittnena till den tomma graven. Maria från Magdala var först med att möta honom som uppstånden.³⁴ Några kvinnor mötte honom på påskdagens morgon, enligt Matteusevangeliet innan han ännu hade visat sig för de manliga lärjungarna.³⁵

Lukas, som är den som tydligast talar om kvinnorna kring Jesus, berättar också att kvinnorna fanns med bland dem som bad och väntade på Andens utgjutande i "den övre salen".³⁶ En rad kvinnor var följaktligen med bland de lärjungar som blev uppfyllda av Anden på pingstdagen och fanns i embryot till den kristna församlingen i Jerusalem.

Men varför utsåg inte Jesus några kvinnor bland dem som skulle vara de ursprungliga sändebuden, apostlarna? Det finns flera möjliga förklaringar. Apostlarna är en

³⁴ Johannesevangeliet 20:11-18

³⁵ Matteusevangeliet 28:8-10

³⁶ Apostlagärningarna 1:13-14

motsvarighet i det nya förbundet till de tolv patriarkerna i det gamla förbundet, Jakobs söner, som blev stamfäder till Israels tolv stammar.³⁷ Kulturen under det första århundradet gav inte kvinnor utrymme som ledare. Gud vänder inte omedelbart upp och ner på detta förhållningssätt. Men han planterar in något nytt som så småningom förändrar och upprättar kvinnan till det han hade tänkt från början, att män och kvinnor skulle agera tillsammans och på lika villkor. Jesus sa att Guds rike är som ett senapskorn som en man sår i jorden, litet när det läggs i jorden men överväldigande stort när det har vuxit upp. Han liknade också riket vid en surdeg som göms i en väldig deg och först så småningom syrar hela degen.³⁸

En ny tid börjar

Med Andens utgjutande börjar alltså en ny tid. Löftet var att både män och kvinnor, tjänare och tjänarinnor, söner och döttrar, skulle profetera, det vill säga tala Guds ord och tjäna i församlingen.³⁹ Det sker uppenbarligen på pingstdagen. Maria från Magdala kan mycket väl ha varit en av dem som talade om "Guds stora gärningar" på ett språk som hon egentligen inte behärskade.⁴⁰ I berättelsen om hur evangeliet sprids och församlingen växer börjar också kvinnorna kliva fram, även om flertalet gestalter

³⁷ Uppenbarelseboken 4:4

³⁸ Matteusevangeliet 13:31-33

³⁹ Joel 2:28-32

⁴⁰ Apostlagärningarna 2:1-13

fortfarande är män. Att kvinnor profeterade i den tidiga församlingen framgår till exempel av berättelsen om Filippus fyra döttrar som var profeter.⁴¹

När evangeliet når Filippi är det Lydia, en kvinnlig företagare i textilbranschen, som är den första som tar emot budskapet. Hennes hem blir samlingsplats för den nya husförsamlingen. Runt Paulus, den främste aposteln när det gällde att föra ut evangeliet bland icke-judar, finns vid närmare studium en rad kvinnor. Många av dem hyser han ett stort förtroende för. I Romarbrevet lyfter han först fram Foibe, och kallar henne "församlingens tjänare", samma titel som han helst använde om sig själv och sina medarbetare⁴² och ett av de begrepp han använder för att beskriva ledarna i församlingen.⁴³ Sättet på vilket Foibe presenteras gör att många exegeter menar att hon var den som överlämnade brevet till församlingen i Rom. I så fall var hon också den som fick svara på följdfrågorna från församlingen och var alltså troligen den första att tolka och kommentera ett av Paulus viktigaste brev. Grundtextens ord för "varit ett stöd" har innebörden av beskyddare. Möjligen var hon den som kom till Rom för att förbereda Paulus planerade missionsresa till Spanien.

När Paulus kommer till Korinth söker han upp paret Aquila och Priscilla. De blir sedan två av hans närmaste medarbetare och följer med honom på hans resor. Flera

⁴¹ Apostlagärningarna 21:7-9

⁴² Filipperbrevet 1:1

⁴³ Första Korinthierbrevet 3:5

gångar nämns kvinnan, Priscilla, först, vilket brukar tolkas som att hon var den mer framträdande av de båda. I Apostlagärningarna kallas hon Priscilla, Paulus använder konsekvent det kortare (smeknamnet?) Prisca i sina brev. I Efesos är det dessa båda som undervisar den nyomvända Apollos och ger ”honom noggrannare kunskap om Guds väg”.⁴⁴

I Filippi, en församling som annars inte är någon ”problemförsamling”, finns det en konflikt mellan två kvinnor, Euodia och Syntyche. Att den konflikten var allvarlig och krävde en förmaning från aposteln visar att de båda hade ett stort inflytande i hela församlingen. Paulus säger att ”de har kämpat för evangeliet tillsammans med mig”.⁴⁵

I Romarbrevet 16 hälsar Paulus till ett trettiotal namngivna personer, de flesta av dem troligen husförsamlingsledare. Cirka en tredjedel av dessa är kvinnor. Bland dessa finns också två personer som han ger en särskilt varm beskrivning: ”mina stamfränder och medfångar; de är högt ansedda som apostlar och har bekänt sig till Kristus före mig”.⁴⁶ Dessa två kallas i Bibel 2000 ”Andronikos och Junias”. Men det manliga namnet ”Junias” är inte belagt i några källor. Det korrekta är alltså ”Andronikos och Junia”, det vill säga det är en man och en kvinna, troligen ett gift par, som aposteln hälsar till och kallar apostlar.

⁴⁴ Apostlagärningarna 18:26

⁴⁵ Filipperbrevet 4:2-3

⁴⁶ Romarbrevet 16:7

Kyrkofäder som Origenes, Chrysostomus och Hieronymus utgick ifrån att Junia var en kvinna. Den manliga tolkningen i många bibelöversättningar är en frukt av en förförståelse som säger att det var omöjligt att kyrkan under det första århundradet accepterade en kvinna som apostel. "Apostel" står här i en vidare betydelse än de ursprungliga tolv apostlarna.

Dessa exempel visar tydligt att det i den kristna församlingen under det första århundradet fanns stort utrymme för kvinnor som förkunnare, lärare och ledare.

Paulus – för eller emot kvinnors tjänst?

Men är inte Paulus begränsande när det gäller kvinnors tjänst och funktion i församlingen? Många har uppfattat honom så, mest på grund av tolkningen av några avgränsade textavsnitt. Några har till och med uppfattat honom som kvinnofientlig.

Men läser vi Paulus noggrannare ser vi att han värderar kvinnorna högt. Han har som vi har sett en rad kvinnliga medarbetare vars tjänst han berömmar. Vi har redan nämnt hans uppskattande ord om Foibe. Han kallar Prisca, och hennes make Aquila, sina "medarbetare i Kristus",⁴⁷ och säger att de har vågat livet för honom. Rufus mor är som en mor för Paulus också.⁴⁸

⁴⁷ Romarbrevet 16:3

⁴⁸ Romarbrevet 16:13

Tryfaina och Tryfosa (tvillingar?) ”arbetar i Herrens tjänst”.⁴⁹ Persis ”har arbetat mycket i Herrens tjänst”.⁵⁰ Om Jesus använder kvinnor som exempel i sina liknelser så använder Paulus ”hustrun” som en metafor för församlingen.⁵¹ Hans grundinställning kommer fram när han säger att ”i Herren kan inte kvinnan tänkas utan mannen och inte heller mannen utan kvinnan”.⁵² Det kan inte råda någon tvekan om att Paulus inser att i Kristus har något nytt börjat. I församlingen ska den ordning som Gud hade tänkt redan i skapelsen återupprättas. Hans övertygelse formuleras allra tydligast i Galaterbrevet: ”Alla är ni nämligen genom tron Guds söner, i Kristus Jesus. Är ni döpta in i Kristus har ni också iklätt er Kristus. Nu är ingen längre jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus.”⁵³

Underordnande

Men uppmanar inte Paulus kvinnorna till att underordna sig sina män? Den uppmaningen finns i de texter som riktar sig till de olika medlemmarna i hushållet med uppmaningar om hur de ska förhålla sig till varandra.⁵⁴ Sådana texter⁵⁵ var vanliga i antiken, men Paulus sätt att skriva skiljer sig på flera punkter. Läser vi dessa texter

⁴⁹ Romarbrevet 16:12

⁵⁰ Romarbrevet 16:12

⁵¹ Efesierbrevet 5:25-33

⁵² Första Korinthierbrevet 11:11

⁵³ Galaterbrevet 3:26-28

⁵⁴ Efesierbrevet 5:21-6:9, Kol 3:18-4:1

⁵⁵ De kallas ofta ”hustavlor”.

utan att tänka in den historiska kontexten är det lätt att uppfatta dem som stötande. Paulus skriver till människor som lever i ett hierarkiskt samhälle där mannen, fadern, husets herre, hade i det närmaste oinskränkt makt. Det var han som var moraliskt och juridiskt ansvarig. En kvinnas rättigheter var starkt begränsade och hon hade bara i undantagsfall egendom. In i denna miljö riktar sig Paulus till både män och kvinnor, föräldrar och barn, slavägare och slavar med etiska uppmaningar. I motsats till samtida texter gör han dem alla moraliskt ansvariga för sina handlingar. Han betonar att alla relationer i det kristna hemmet går genom Kristus. Slavarna skall "tjäna villigt och glatt, det gäller ju Herren och inte människor".⁵⁶ Deras herrar får en ännu mer uppseendeväckande förmaning: "Och ni som har slavar, handla på samma sätt mot dem [!] och använd inga hårda ord. Ni vet ju att de och ni har samme herre i himlen, och han tar inte hänsyn till person."⁵⁷ Det här är en oerhört radikal förmaning sett mot samtidens attityd till slavarna.

I brevet till Filemon rekommenderar Paulus slavägaren Filemon att ta emot den förrymda slaven Onesimos. Denne har i mötet med den gamle aposteln blivit en kristen och Paulus konstaterar att han nu kommer tillbaka "inte längre som en slav utan som något mer än en slav: en kär broder."⁵⁸ Paulus tvingar inte Filemon att frige sin slav, men vädjar till honom att av kärlek och fri vilja göra

⁵⁶ Efesierbrevet 6:7

⁵⁷ Efesierbrevet 6:9

⁵⁸ Filemonbrevet vers 16

det. Enligt traditionen gjorde han just det och Onesimos blev så småningom biskop. "I Kristus" påbörjas en ny och annan ordning än den som råder i samhället. I sitt sammanhang var Paulus ord revolutionerande! De rymde i sig potentialen till en förändring av hela världen och bär visionen om födelsen av den nya mänskligheten i Kristus, visionen om Guds rike.

På samma sätt blandas Kristus in i relationen mellan man och hustru. Kvinnan skall följa sig efter mannen som efter Kristus. Och mannen skall älska sin hustru som Kristus har älskat kyrkan! Kvinnan uppmanas verkligen till underordnande, men mannen uppmanas i praktiken till detsamma: Att älska som Kristus har älskat, det vill säga med livet som insats. I Efesierbrevet finns en sats som utgör en rubrik för hela avsnittet och som visar vad Paulus syftar till: "Underordna er *varandra* i vördnad för Kristus".⁵⁹ Underordnandet "i Kristus" är alltså inte ensidigt utan ömsesidigt! Det innebär en beredskap att tjäna varandra, det definierar kärlek som viljan att inte söka sitt eget. Och ingenstans i dessa texter finns någon uppmaning till mannen att hävda sin auktoritet mot kvinnan. Istället skall han älska som Kristus har älskat.

Paulus uppmanar inte till revolution mot det hierarkiska systemet, men han planterar in ett frö som med nödvändighet måste förändra tänkesättet inifrån. "I Kristus" finns en annan ordning än den som råder i

⁵⁹ Efesierbrevet 5:21

världen. Där finns möjligheten att den harmoni som fanns före syndafallet kan återupprättas. I Kristus är alla ett.

Ska kvinnan vara tyst i församlingen?

I Första Korinthierbrevets fjortonde kapitel finns ett par verser som verkar motsäga denna princip och istället förmana kvinnor att tiga i församlingen. ”Liksom överallt i de heligas församlingar skall kvinnorna tiga vid sammankomsterna: de har inte lov att tala utan skall underordna sig, som också lagen säger. Om de vill ha reda på något skall de fråga sina män när de har kommit hem, för det passar sig inte för en kvinna att tala vid sammankomsten. Är det kanske från er som Guds ord har utgått, och är det bara till er som det har kommit?”⁶⁰

Det här textavsnittet har genom kyrkans historia använts som ett stöd för ett förbud för kvinnor att predika och undervisa. Men det finns anledning att tro att vi inte kan dra dessa generella slutsatser från dessa verser.

Hela sammanhanget (kapitel 11-14) handlar om allas delaktighet i den kristna församlingens gudstjänstfirande. Alla i församlingen är som kroppsdelar som hjälper varandra och bidrar till helheten. När församlingen samlas till gudstjänst så ”har var och en något att bidra med: sång, undervisning, uppenbarelse, tungotal eller uttolkning.

⁶⁰ Första Korinthierbrevet 14:33b-36

Men allt skall syfta till att bygga upp.”⁶¹ Anden fördelar sina gåvor ”på var och en så som den själv vill”.⁶² Ingenstans finns en begränsning uttalad att detta bara gäller den manliga delen av församlingen. Tvärtom förutsätter Paulus i det här avsnittet att kvinnor ber och profeterar.⁶³ Paulus egen definition av att profetera är ”den som profeterar, han talar till människor, han bygger upp, förmanar och tröstar”.⁶⁴ I kapitel 11 är inte frågan *om* kvinnor får profetera i gudstjänsten utan *hur* de skall göra det.

I Första Korinthierbrevet 14:34 verkar Paulus hänvisa till ”lagen” till stöd för att kvinnorna skall tåga och underordna sig. Men den mosaiska lagen, som vi känner den från de fem Moseböckerna, innehåller inget sådant förbud. Däremot finns det en rad sådana uttalanden i vissa versioner av Talmud, den judiska uttolkningen av lagen, som på Paulus tid fanns i en muntlig förlaga.

Uttrycket som i Bibel 2000 översätts med ”det passar sig inte” att en kvinna talar i församlingen är i grundtexten mycket starkare. Det kan snarare översättas med ”fräckt”, ”oanständigt” eller ”smutsigt”. Paulus har ju på andra ställen i sina brev betonat hur mycket han uppskattar sina kvinnliga medarbetare och vad de har betytt för de församlingar han grundat. I samma brev inkluderar han kvinnorna i tjänst och gudstjänstfirande. Det verkar

⁶¹ Första Korinthierbrevet 14:26

⁶² Första Korinthierbrevet 12:11

⁶³ Första Korinthierbrevet 11:5

⁶⁴ Första Korinthierbrevet 14:3

osannolikt att han nu helt plötsligt ger ett totalförbud för kvinnliga bidrag i den kristna gudstjänsten och istället kallar dessa fräcka och oanständiga. Det verkar inte heller troligt att han skulle använda den judiska uttolkningen av lagen som stöd för sin förmaning.

Det finns olika förslag till att förklara den här paradoxen. Några menar att vers 34 och 35 inte är Paulus egna ord utan att han, i likhet med andra tillfällen i brevet, citerar personer i Korinth. Vers 36 är i så fall ett avståndstagande från detta förbud. "Är det kanske från er som Guds ord har utgått, och är det bara till er som det har kommit?" Andra menar att "talet" som förbjuds inte är förkunnelse utan störande prat under gudstjänsten. Några påpekar att uppmaningen riktar sig till "hustrur" inte till kvinnor generellt. Över huvud taget verkar förmaningarna handla om ordningsfrågor, liksom på flera ställen i kapitel 11 till 14.

Alla dessa skäl gör att det finns stora svårigheter att tolka denna text som ett generellt förbud eller att bygga en biblisk lära eller praktik som begränsar kvinnors möjlighet att förkunna och leda i församlingen på dessa verser.

Är kvinnan förbjuden att undervisa?

Ett annat bibelsammanhang som tolkats som ett hinder för kvinnligt ledarskap är Första Timotheosbrevet 2:11-15. Här verkar Paulus förbjuda kvinnor att undervisa med hänvisning till att Adam skapades före Eva och att det var kvinnan som lockades vid syndafallet. Vad menar Paulus? Går han här emot det mönster som vi har sett i det bredare

bibliska perspektivet? Detta avsnitt används ofta för att motivera ett allmänt förbud för kvinnor att undervisa och leda i den kristna församlingen. En av huvudfrågorna blir då om detta avsnitt är menat som en generell uppmaning eller om Paulus adresserar ett lokalt problem.

I vers 8 och 9 uppmanar Paulus männen och kvinnorna, båda i plural, att be. Männen ska be utan vrede och kvinnorna med anständig klädsel. I vers 11 skiftar författaren plötsligt till ental. "Kvinnan skall ta emot undervisning och alltid underordna sig." I vers 12 används två verb för det som Paulus inte tillåter: "undervisa" och "bestämma". Båda har samma grammatiska form och bör tolkas tillsammans. Den troligaste tolkningen är att det är ett ordpar med betydelsen "undervisa för att kontrollera".

Att "ta emot undervisning i stillhet" är inte en nedlåtande uppmaning, utan tvärtom den normala och lämpliga attityden när en lärjunge studerade skrifterna. Tvärtemot en del samtida rabbiner uppmuntrar Paulus, liksom Jesus, kvinnorna att studera. Problemet med kvinnorna i Efesos är inte att de är kvinnor, men att de inte fått tillräcklig eller rätt undervisning. Kanske är det just det som motiverar analogin med Eva i Edens trädgård. Hänvisningen till att Eva var den som förleddes kompliceras av det faktum att Paulus i Romarbrevet gör Adam ansvarig för syndafallet.^t

⁶⁵ Romarbrevet 5:12-14

Problemen i församlingen i Efesos, som Timotheosbrevet är riktade till, var villoläror, felaktig livsstil och ogudaktiga myter. Många av kvinnorna var en del av detta problem.⁶⁶

I församlingen i Efesos, som Timotheosbrevet är riktade till, fanns kvinnor med en bakgrund i Artemiskulten.

En rimlig tolkning av sammanhanget är att Paulus inte riktar ett generellt förbud till kvinnor att undervisa utan att han adresserar ett lokalt problem med en bestämd kvinna som utnyttjat sin möjlighet att undervisa till att kontrollera och dominera. Möjligen är det en kvinna som kom från Artemiskulten och missförstått vad friheten i Kristus innebär.

Att välja den andra förståelsen av detta bibelsammanhang, liksom av Första Korinthierbrevet 14, att de formulerar ett generellt förbud för kvinnor att tala och undervisa i den kristna församlingens gudstjänst och att vara med och leda i församlingen, skapar nya problem. I så fall motsäger Paulus sig själv när han till exempel så starkt bejaktar Priscillas lärartjänst.

Låt oss erkänna att en del av de här bibeltexterna inte är så enkla att tolka. Det är ett långt avstånd mellan vår kultur och den som Nya Testamentets författare levde och verkade i. En del av de bakomliggande förhållandena är för oss höljda i dunkel. Ibland fick de bibliska författarna ta hänsyn till förhållanden som inte längre är kända eller aktuella. Den enkla bibeltolkningsprincipen är då att gå

⁶⁶ Första Timotheosbrevet 2:9-10, 5:13-15, Andra Timotheosbrevet 3:6-7

från det uppenbara till det dunkla. Det innebär att ta sin utgångspunkt i de bibelsammanhang som är tydliga och låta dessa förklara de texter som är svårare, istället för att göra de dunkla texterna till utgångspunkt. Vi har flera gånger citerat Galaterbrevet 3:28. Vi tror att Paulus där slår fast den grundläggande principen och att 1 Korinthierbrevet 11 och 1 Timotheosbrevet 2 skall tolkas i relation till denna text och inte tvärtom.

Med den tolkningsprincipen som grund, och med de tolkningsmöjligheter som antytts, menar vi att det övergripande perspektivet är att Guds avsikt är att män och kvinnor tillsammans ska tjäna på lika villkor i församlingen. Gud skapade mannen och kvinnan för att de tillsammans skulle vara hans avbild. Vi menar att det var syndafallet som fördunklade och skapade hierarkierna och att Guds ursprungliga intention håller på att återupprättas genom Jesus och andeutgjutelsen. I Kristi död och uppståndelse bryts syndens herravälde och följer.⁶⁷ Vi tror att det är pingstdagen och inte syndafallet som ska sätta normen för den kristna församlingen! Gud Fadern skapade mannen och kvinnan jämlika och till sin avbild.⁶⁸ Kristus upprättade dem till att vara ett⁶⁹ och Anden bekräftade deras gemensamma tjänst.⁷⁰

⁶⁷ Romarbrevet 5:16-17

⁶⁸ Första Moseboken 1:27

⁶⁹ Galaterbrevet 3:28

⁷⁰ Apostlagärningarna 2:17-18

Gåvor varandra till tjänst

När Jesus närmade sig sitt avsked och behövde överlämna församlingsbygget i apostlarnas händer gav han dem en lektion i ledarskap och i hur de skulle förhålla sig till varandra. Han tog av sig manteln, band en handduk om sig och började tvätta sina lärjungars fötter. Han förtydligade själv vad han menade: "När han hade tvättat deras fötter och tagit på sig manteln och lagt sig till bords igen sade han till dem: 'Förstår ni vad det är jag har gjort med er? Ni kallar mig mästare och herre, och det med rätta, för det är jag. Om nu jag, som är er herre och mästare, har tvättat era fötter, är också ni skyldiga att tvätta varandras fötter. Jag har gett er ett exempel, för att ni skall göra som jag har gjort med er. Sannerligen, jag säger er: en tjänare är inte förmer än sin herre, och en budbärare inte förmer än den som har sänt honom. Vet ni detta är ni saliga om ni också handlar så.' "71

Jesus vände upp och ner på hela det hierarkiska tänkandet. Han hade redan tidigare formulerat sig på ett liknande sätt: "Ni vet att de som räknas som härskare är herrar över sina folk och att furstarna har makten över folken. Men så är det inte hos er. Den som vill vara stor bland er skall vara de andras tjänare, och den som vill vara den förste bland er skall vara allas slav. Människosonen har inte kommit för att bli tjänad utan för att tjäna och ge sitt liv till lösen för många."72

⁷¹ Johannesevangeliet 13:12-17

⁷² Markusevangeliet 10:42b-45

Jesu avsikt var att hans rike skulle präglas av en annan ordning än den som rådde och råder i världen. Han lyfte fram tjänandet som riktmärket för all tjänst i församling och gudsrike, inte position och maktanspråk. Självklart kan tjänandet också innefatta ett ledaruppdrag. Jesus förespråkar inte avsaknad av ledning, men ett ledarskap som inte är ute efter en maktställning, som inte tjänar sig själva utan dem man leder. Med profeten Hesekiels ord, herdar som vallar hjorden, inte sig själva.⁷³ Ändå har kyrkan ofta präglats just av hierarkier, patriarkat och maktstrukturer. Trots att Jesu avsikt var att hans församling skulle vara en motbild mot världen. "Så är det inte hos er."

När Nya Testamentet talar om tjänster i församlingen handlar det inte om maktstrukturer utan om gåvor som skall betjäna församlingen i sin helhet. En sådan uppräknings av gåvor, ibland kallad tjänstegåvor, gör Paulus i Efesierbrevet: "Så gjorde han några till apostlar, andra till profeter, till förkunnare (evangelister) eller till herdar och lärare."⁷⁴

En kyrka eller församlingsrörelse som talar mindre om kyrkliga ämbeten och mer om gåvor varandra till tjänst har lättare att hitta mönster som inte är hierarkiska. Ser vi på de fem tjänster som Paulus räknar upp i Efesierbrevet 4 kan vi hitta kvinnor med dessa funktioner i Nya Testamentet. Junia fungerade troligen som en *apostel*

⁷³ Hesekiel 34:2

⁷⁴ Efesierbrevet 4:11

tillsammans med sin man.⁷⁵ Hanna i templet och Filippos fyra döttrar var *profeter*.⁷⁶ Kvinnan som mötte Jesus vid brunnen utanför Sykar var en effektiv *förkunnare/evangelist*⁷⁷ och Maria från Magdala den första som förkunnade kärnan i evangeliet, att Jesus är uppstånden.⁷⁸ Rufus mor var som en mor för Paulus. Flera kvinnor nämns bland dem som samlade församlingen i sitt hus, alltså fungerade som *herdar*.⁷⁹ Priscilla hade en tydlig lärarroll, också för en man,⁸⁰ och Paulus uppmanade äldre kvinnor att vara *lärare*.⁸¹

Det har ibland byggts en motsättning mellan uppfattningen att män och kvinnor är olika och därför kompletterar varandra och att hävda att män och kvinnor är jämlika i alla avseenden. Vi kan inte se att dessa två påståenden behöver stå i motsatsställning. Män och kvinnor kompletterar varandra och är jämlika! Men eftersom olikheterna ofta är kulturellt betingade, och eftersom Skriften, så som vi läser den, inte definierar olika roller, så bör vi vara försiktiga med att slå fast vad olikheterna består i. Vi får nöja oss med att säga att män och kvinnor kompletterar varandra och att både manligt och kvinnligt behövs för att det ska bli en helhet. Paulus kan till samma

⁷⁵ Romarbrevet 16:7

⁷⁶ Apostlagärningarna 21:9

⁷⁷ Johannesevangeliet 4:28-30

⁷⁸ Johannesevangeliet 20:18

⁷⁹ Romarbrevet 16:5, 15

⁸⁰ Apostlagärningarna 18:26

⁸¹ Titusbrevet 2:3

församling referera både till behovet av moderlig omsorg och faderlig förmaning och uppmuntran.⁸²

Även på andra områden behöver olikheterna få fungera som komplement. En församling behöver både ungdomlig djärvhet och den vishet som kommer först med åren. Olika kulturell bakgrund berikar och fördjupar förståelsen av vad det kristna livet innebär. Det viktiga är att var och en får tjäna med sin gåva och i sin kallelse, oavsett ålder, kön eller etnicitet. "Nu är ingen längre jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna."⁸³

Pingstväckelsen och den karismatiska rörelsen har, precis som andra delar av den världsvida kyrkan, inte förverkligat den nya ordningen och format en icke-hierarkisk miljö. När Anden föll och pingstväckelsen bröt fram på Azusa street i Los Angeles i början av 1900-talet bröts de gamla mönstren upp och kvinnor och män, vita och färgade, predikade, profeterade och ledde tillsammans. Men efter bara ett par årtionden föll det mesta tillbaka i gamla hjulspår. Även om mycket har förändrats de senaste decennierna har vi behov av nytänkande och reformation. Vi har en utmaning att leva i det som Gud startade på pingstdagen. Men i inriktningen att mer tala om "gåvor varandra till tjänst" än om kyrkliga ämbeten och i Jesu undervisning om ett sätt att förhålla oss till varandra som är annorlunda än världens, finns incitament att gå i den riktningen.

⁸² Första Thessalonikerbrevet 2:7-8, 11-12

⁸³ Galaterbrevet 3:28

För den här världens skull

Frågan om mäns och kvinnors lika möjlighet att tjäna i församlingen och Guds rike handlar ytterst om uppdraget och om världen utanför kyrkan. Om församlingen ska kunna uppfylla Jesu befallning att gå ut i hela världen och göra alla folk till lärjungar kan inte det uppdraget begränsas så att bara halva församlingen får fungera i vissa gåvor och uppgifter. Hela församlingskroppen behöver vara i funktion! Alla som Gud har utrustat behöver få utrymme, oavsett kromosomsammansättning.

Samma förutsättningar finns i Guds ursprungliga skapelse och i det gudsrike som började byggas med Jesu person och verk. Gud blåste in sin livsande i skapelsen och gav mannen och kvinnan uppmaningen att föröka sig och uppfylla jorden. Möjligheten att förverkliga detta byggde på att mannen och kvinnan samverkade för att vara Guds medskapare och vara fruktsamma.

Gud blåste sin livsande in i församlingen på pingstdagen, med syftet att den skulle vittna om Jesus i Jerusalem, Judéen, Samarien och ända till jordens yttersta gräns. Också här tror vi att möjligheten att bära frukt och se Guds församling växa världsvitt är beroende av att kvinnor och män, uppfyllda av den helige Ande, samverkar och ger varandra möjlighet att tjäna med sina gåvor. Då, och bara då, kan missionsbefallningen fullföljas så som vår Herre har tänkt.

Utgåvor i skriftserien Trons liv

Bönen, 2018 (2016)

Omvändelse och frälsning, 2018 (2017)

Om någon syndar, 2018

Här är man och kvinna, 2018